

Staatssecretaris besproken 7-4-2025

Aan

Staatssecretaris

nota

Traject versterkte gebedsoproep

TER INFORMATIE

Datum

19 maart 2025
5

Opgesteld door

Bijlage(n)

1

Aanleiding

- In het regeerprogramma wordt in de paragraaf over integratie en maatschappelijke samenhang beschreven dat het kabinet betere regels wil voor versterkte oproepen tot gebed.
- Op 26 september jl. hebben de leden Eerdmans (JA21) en Flach (SGP) Kamervragen aan de minister van BZK gesteld over de versterkte gebedsoproepen door moskeeën. De beantwoording hiervan is mede namens u aangeboden aan de Tweede Kamer.¹
- De Tweede Kamer heeft ook vragen gesteld over informatie die wij (nog) niet hebben. Zo is gevraagd om hoeveel moskeeën gebruikmaken van versterkte gebedsoproep(en), hoe vaak dit gebeurt en hoe vaak dit overlast veroorzaakt.
- Op 26 november 2024 is een motie aangenomen van het lid Flach (SGP) waarbij de regering verzocht wordt om tot betere regulering te komen met betrekking tot versterkte gebedsoproep.
- Om vast te kunnen stellen waar bestaande wet- en regelgeving wringt en waar verbeteringen mogelijk zijn, heeft u in reactie op Kamervragen op 9 december 2024 aangegeven een traject te laten starten, in samenwerking met BZK.²
- In deze nota wordt u geadviseerd in te stemmen met de eerste uitwerking van dit traject om tot betere regelgeving te kunnen komen voor versterkte gebedsoproep.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met het uitgewerkte traject om tot betere regelgeving c.q. regulering te komen rondom versterkte gebedsoproepen.

Kernpunten

Juridisch kader

¹ Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 753.

² Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 331.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Traject versterkte gebedsoproep

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: FreeText Datum: Onbepaald

Staatssecretaris besproken 7-4-2025

In Nederland valt de uitoefening van religie, zoals het oproepen tot gebed, onder de bescherming van de godsdienstvrijheid, zoals vastgelegd in de Grondwet en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het daarbij gebruikmaken van geluidsversterkende apparatuur valt echter niet onder de bescherming van artikel 6 van de Grondwet, maar wordt beschouwd als een connex recht dat samenhangt met het recht op godsdienstbeleving en vrijheid van meningsuiting (artikel 7 lid 3 Grondwet). Dit recht wordt dus niet rechtstreeks door de godsdienstvrijheid beschermd. Kerken en moskeeën hebben in beginsel het recht om geluid te produceren voor religieuze diensten en plechtigheden, maar gemeenten kunnen via de Algemene Plaatselijke Verordening regels stellen met betrekking tot de duur en het geluidsniveau van de versterkte gebedsoproep, om zo een balans te vinden tussen het waarborgen van de godsdienstvrijheid en de belangen van de omgeving.

Datum
25 februari 2025

Onze referentie
2025-

Volgens artikel 10 van de Wet openbare manifestaties (Wom) heeft de gemeenteraad de bevoegdheid om regels te stellen over de duur en het geluidsniveau van gebedsoproepen. Deze regels mogen het recht op gebruik van geluidsversterkende apparatuur (ten behoeve van de uitoefening van de godsdienstvrijheid) niet onnodig illusoir maken.

Het gebruik van geluidsversterking wordt dus eerder gezien als een vorm van vrijheid van meningsuiting dan als een directe uitoefening van religie, wat betekent dat andere overwegingen van toepassing zijn.

Het oproepen tot gebed door religieuze gezangen in een moskee is, evenals het klockgelui in een kerk, een uiting van godsdienst en valt daarom onder de bescherming van artikel 6 van de Grondwet. Het recht om daarbij gebruik te maken van geluidsversterkende apparatuur wordt echter *niet* rechtstreeks door artikel 6 Grondwet beschermd: dit is een zogenoemd 'connex recht'. Dit recht kan daarom worden beperkt, bijvoorbeeld door regels met betrekking tot de duur en het volume van versterkte oproepen tot gebed. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om dergelijke grenzen vast te stellen, zoals bepaald in de Wet openbare manifestaties (artikel 10). Dit betekent in de praktijk dat moskeeën (en, waar relevant, andere gebedshuizen) zich moeten houden aan de algemene voorschriften die door gemeenten worden vastgesteld om geluidshinder te voorkomen of te beperken, bijvoorbeeld in een omgevingsplan. Deze informatie over geluidsoverlast is ook op de pagina "Geluidsoverlast in de wet: regels en normen" op de website van de Rijksoverheid gepubliceerd.³

Beperkingen van het recht op geluidsversterking moeten rechtmatig zijn, mede gezien de grenzen van artikel 7 lid 3 Grondwet, wat betekent dat een beperking:

- geen betrekking mag hebben op de inhoud van de boodschap die wordt verkondigd;
- noodzakelijk moet zijn en niet verder gaat dan strikt noodzakelijk;
- het recht op geluidsversterking niet zover uitholt dat er geen gebruik van betekenis meer overblijft.

Inhoud traject

Het traject dat u heeft aangekondigd met betrekking tot versterkte gebedsoproepen zal vanaf eind maart 2025 van start gaan en bestaat uit vier

³ [Geluidsoverlast in de wet: regels en normen](#) | [Geluidsoverlast](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

fasen (zie ook bijlage). Binnen dit traject werkt de directie SenI samen met BZK en WBJA.

Datum
25 februari 2025

In de eerste fase van dit traject zal een inventarisatie (0-meting) worden uitgevoerd bij gemeenten, waarbij de lokale praktijk wordt onderzocht. In de tweede fase zullen verschillende expertmeetings plaatsvinden met diverse directe en indirecte betrokkenen (gemeenten, buurtbewoners en moskeeën). Aan het einde van deze fase wordt een tussenrapportage opgesteld waarin op hoofdlijnen duidelijk zal worden welke verbeteringen mogelijk zijn. In de derde fase worden de voorlopige conclusies van de eerdere fasen besproken met wetenschappers, juristen en deskundigen. In de laatste fase worden op basis van de opbrengsten uit fase 3 beleidsmaatregelen voorbereid ter verbetering c.q. regulering van bestaande regelgeving.

Onze referentie
2025-

Een 0-meting bij gemeenten zal inzicht moeten geven op een aantal punten die van belang zijn om tot verbetervoorstellen te kunnen komen. Deze meting wordt in de vorm van een online survey uitgevoerd.

Een verdere uitwerking van het traject en de vier fasen is als bijlage bij deze nota toegevoegd. Hierin wordt op overzichtelijke wijze weergegeven welke activiteiten in welke periode plaatsvinden en welk resultaat hiermee wordt beoogd.